Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro právní záležitosti

2025/2079(INL)

30.6.2025

NÁVRH ZPRÁVY

obsahující doporučení Komisi k 28. režimu: nový právní rámec pro inovativní společnosti
(2025/2079(INL))

Výbor pro právní záležitosti

Zpravodaj: René Repasi

(Podnět – článek 47 jednacího řádu)

(Autor návrhu: René Repasi)

PR_INL

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ: DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU 7

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....12

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY 15

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

obsahující doporučení Komisi k 28. režimu: nový právní rámec pro inovativní společnosti
(2025/2079(INL))

Evropský parlament,

– s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na článek 50 a čl. 114 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)[1],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES[3],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností[4],

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. května 2025 „Strategie EU pro startupy a scaleupy“ (COM(2025)270),

– s ohledem na zprávu Enrica Letty ze dne 17. dubna 2024 nazvanou „Much more than a market“ („Mnohem více než jen trh“),

– s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 nazvanou „The future of European competitiveness“ („Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“),

– s ohledem na články 47 a 55 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že podniky, konkrétně malé a střední podniky (MSP), startupy a scaleupy, se v Unii potýkají s velmi rozdílnými pravidly uplatňovanými v jednotlivých členských státech; vzhledem k tomu, že tato regulační rozmanitost a náklady na orientaci v neznámém prostředí brání celoevropskému financování společností;

B. vzhledem k tomu, že jednotného evropského systému by bylo možné dosáhnout nejen prostřednictvím samostatného právního aktu Unie, ale také zavedením souboru pravidel,

---

1 Úř. věst. L 177, 4.7.2008, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/593/oj.
2 Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/oj.
3 Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.
4 Úř. věst. L 169, 30.6.2017, s. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj.

která by fungovala paralelně k vnitrostátnímu právnímu řádu existujícímu v každém členském státě;

C. vzhledem k tomu, že mnoho startupů a scaleupů v Unii vyvíjí průlomové technologie; vzhledem k tomu, že tyto podniky jsou často přebírány zahraničními podniky dříve, než dospějí do fáze zralosti; vzhledem k tomu, že tyto akvizice často nedosahují prahových hodnot Unie pro kontrolu spojování podniků;

D. vzhledem k tomu, že inovativní podniky potřebují přístup k rizikovému kapitálu, celoevropskou mobilitu, škálovatelnost, vysoce kvalifikované pracovníky, ochranu před „likvidačními akvizicemi“ a dlouhodobé investice;

Obecné zásady

1. vítá závazek Komise předložit legislativní návrh 28. režimu pro inovativní podniky („28. režim“), který by měl spočívat v legislativním návrhu směrnice, jejímž právním základem by byl článek 50 a čl. 114 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU);

2. je rozhodně proti použití čl. 352 odst. 1 SFEU jako právního základu, protože by to z důvodu požadavku jednomyslnosti zpozdilo přijetí legislativního návrhu; staví se kriticky k využívání posílené spolupráce podle článku 20 Smlouvy o Evropské unii a článku 329 SFEU nebo mezivládních dohod za účelem zavedení 28. režimu;

3. uznává, že článek 50 a čl. 114 odst. 1 SFEU vyžadují harmonizační opatření v oblasti práva obchodních společností, která je nutné provést ve vnitrostátním právu členských států; domnívá se, že v tomto případě je třeba dát přednost maximální harmonizaci, aby byla zajištěna jednotná pravidla ve všech členských státech;

4. považuje 28. režim za krok k dalšímu prohloubení vnitřního trhu a větší evropské integraci;

5. opakuje, že společnosti, které se dobrovolně rozhodnou pro 28. režim, by měly být vázány jeho pravidly;

6. zdůrazňuje, že volba společnosti, která se rozhodne pro 28. režim, musí být uznána automaticky ve vnitrostátních právních řádech všech 27 členských států;

7. je si vědom rizika, že by 28. režim mohl umožnit obcházení povinné vnitrostátní ochrany slabších stran; zdůrazňuje, že 28. režim se nesmí stát prostředkem k oslabení stávající úrovně ochrany; trvá na tom, aby byly záruky stanoveny prostřednictvím hmotněprávních norem s vysokou úrovní ochrany a prostřednictvím kolizních norem, které zajistí uplatňování závazných vnitrostátních norem;

28. režim pro inovativní podniky

8. je toho názoru, že 28. režim by se měl týkat především ustanovení práva obchodních společností a že by se ho měly účastnit pouze společnosti s ručením omezeným nekótované na burze; domnívá se, že 28. režim by měl být souborem pravidel, která musí být začleněna do stávajících nebo nových vnitrostátních korporátních forem;

9. navrhuje pojmenovat korporátní formu, na kterou se vztahuje 28. režim, jako „evropský startup a scaleup“ (European Start-Up and Scale-Up, ESSU); žádá, aby byla ke stávajícím zkratkám vnitrostátních korporátních forem přidána zkratka „ESSU“;

10. zdůrazňuje, že „28. režimem“ není dotčeno právo Unie a vnitrostátní právo v oblasti individuálního a kolektivního pracovního práva a pravidla spolurozhodování zaměstnanců;

11. zdůrazňuje potřebu zjednodušit zakládání a registraci společností; požaduje, aby se snížila složitost postupů a aby registrační řízení pro vytvoření ESSU bylo dokončeno do 48 hodin; požaduje, aby bylo možné předkládat dokumenty podniků online po celou dobu její existence a aby byla plně zavedena zásada „pouze jednou“ pro registraci ESSU; domnívá se, že by mělo být možné používat digitální postupy, jako jsou digitální schůze valných hromad a digitální schůze představenstva;

12. vyzývá k vytvoření jednotného digitálního rejstříku společností na úrovni Unie, který by sloužil jako přímé kontaktní místo pro registraci ESSU a který by doplnil a rozšířil stávající systém propojení obchodních rejstříků (BRIS);

13. vyzývá k dalšímu rozvoji a úpravě unijního identifikátoru společnosti s cílem zjednodušit registraci, zvýšit transparentnost a důvěru, usnadnit ověřování totožnosti podniku a bojovat proti podvodům a daňovým únikům;

14. domnívá se, že možnost zaregistrovat se jako ESSU by neměla být omezena na novou kategorii „inovativních společností“ nebo jinými omezujícími faktory; varuje, že vytvoření takovéto nové kategorie by znamenalo zbytečnou byrokracii; objasňuje, že by mělo být možné, aby ESSU mohly založit pouze fyzické nebo právnické osoby, které mají bydliště v Unii nebo jsou v ní usazeny;

15. domnívá se, že by mělo být možné, aby ESSU fungovala jako samostatná autonomní společnost nebo jako dceřiná společnost mateřské společnosti ESSU;

16. zdůrazňuje, že sídlo společnosti, má-li být zapsána jako ESSU, musí být v jednom z 27 členských států; zdůrazňuje, že skutečné sídlo a zapsané sídlo se mohou nacházet v různých členských státech;

17. zdůrazňuje, že růst produktivity, inovace a sociální začlenění musí jít ruku v ruce; je toho názoru, že by se mělo zvážit vytvoření plánů zaměstnaneckého vlastnictví pro zaměstnance ESSU, aby mohli získat vlastnický podíl v podniku;

Záruky

18. zdůrazňuje, že je třeba chránit evropské inovativní společnosti před „likvidačními akvizicemi“ a zabránit přesunu inovací, často podporovaných z evropských veřejných fondů pro výzkum, mimo Unii; považuje nařízení o spojování podniků za nedostatečné, pokud jde o řešení problému „likvidačních akvizic“; požaduje, aby součástí legislativního návrhu byly volitelné formy správcovského vlastnictví (steward ownership), zablokování aktiv (asset lock) a různé druhy akcií, zejména akcie dvojího druhu (dual-class shares), včetně akcií s právem veta;

19. je znepokojen rizikem narušení stávajících norem na ochranu slabší strany ve vnitrostátních právních řádech členských států;

20. považuje použití kolizních norem za vhodnější způsob řešení ochrany slabší strany než hmotněprávní normy v novém legislativním návrhu; požaduje, aby se záležitosti týkající se spolurozhodování zaměstnanců řídily právem skutečného sídla společnosti, které je místem sídla ústředního vedení společnosti;

Přístup ke kapitálu

21. vyzývá k vypracování vzorových dokumentů, které by se používaly v rámci celé Unie pro akcionářské dohody a stanovy;

22. domnívá se, že nový legislativní návrh by měl obsahovat harmonizovaná pravidla pro dluhové nástroje podobné kapitálovým nástrojům, která by investorům umožnila investovat do společnosti, aniž by nad ní získali kontrolní práva;

Řešení sporů

23. domnívá se, že pro spory týkající se ESSU by měl být zřízen alternativní mechanismus řešení sporů, který by zajistil rychlé a specializované řešení sporů; dále se domnívá, že by členské státy měly zvážit zavedení zvláštního senátu v rámci svých vnitrostátních soudů, který by se zabýval spory mezi společnostmi týkajícími se ESSU, a že by mělo být možné, aby tyto zvláštní senáty vedly řešení sporů v angličtině;

Závěrečná ustanovení

24. žádá Komisi, aby do prvního čtvrtletí roku 2026 předložila na základě článku 50 a 114 SFEU návrh směrnice řídící se doporučeními stanovenými v příloze k této zprávě;

25. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení a doporučení uvedená v příloze Komisi a Radě.

PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ:
DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU

1. Obecné zásady a právní základ

Parlament navrhuje, aby se korporátní forma, na kterou se vztahuje 28. režim, nazývala „evropským startupem a scaleupem“ (ESSU). ESSU by neměla být autonomní celoevropskou, ale vnitrostátní korporátní formou ve všech členských státech a musí zahrnovat určité prvky, které budou harmonizovány právem Unie. Zkratka ESSU by měla být přidána ke stávajícím zkratkám vnitrostátních korporátních forem.

ESSU by měla vycházet z korporátních forem založených podle vnitrostátního práva. Členské státy by měly mít možnost se svobodně rozhodnout, zda umožní přeměnu na ESSU u stávajících vnitrostátních korporátních forem, nebo zda vytvoří novou vnitrostátní korporátní formu. Zakladatelé nebo vlastníci vnitrostátní korporátní formy by měli mít možnost dobrovolně se rozhodnout pro nový režim, který by umožnil používat označení společnosti „ESSU“.

Existence ESSU by měla být automaticky uznána vnitrostátními právními řády všech členských států jako společnost s ručením omezeným.

Rozhodným právem pro založení ESSU by mělo být právo členského státu, v němž je daná společnost založena. Odchylně od této zásady a za účelem ochrany předem vymezených veřejných zájmů by mělo být možné určit rozhodné právo na základě převažujícího hraničního určovatele, nikoliv místa založení společnosti.

Právním základem pro ESSU by měly být články 50 a čl. 114 odst. 1 SFEU. Aby bylo dosaženo právní jistoty, pokud jde o základní znaky ESSU, musí být směrnice přijata podle článku 50 a čl. 114 odst. 1 SFEU s cílem zajistit maximální harmonizaci.

Parlament si je vědom rizika, že automaticky uznaná společnost ESSU by mohla vést k obcházení závazných vnitrostátních pravidel, která chrání slabší strany. Pravidly pro zakládání ESSU by proto nemělo být dotčeno právo Unie a vnitrostátní právo v oblasti individuálního a kolektivního pracovního práva, včetně pravidel spolurozhodování zaměstnanců, a měla by obsahovat záruky, které účinně zabrání zneužívání ESSU.

2. Oblast působnosti

Členské státy by měly ve svých vnitrostátních právních řádech stanovit soubor pravidel, jejichž dodržování umožní, aby určitá vnitrostátní korporátní forma obsahovala ve svém názvu zkratku „ESSU“. Aby určitá vnitrostátní korporátní forma byla způsobilá k registraci jako ESSU, měla by splňovat následující podmínky:

– musí se jednat o právnickou osobu s právní subjektivitou, která je automaticky uznávána ve všech členských státech ke dni své registrace,

– musí se jednat o společnost s ručením omezeným, ve které je odpovědnost vlastníků za

dluhy společnosti omezena výší jejich vkladů,

– nesmí se jednat o společnost kótovanou na burze,

– musí být založena jednou nebo více fyzickými nebo právnickými osobami, které mají bydliště nebo jsou usazeny v některém členském státě,

– musí být možné, aby fungovala jako samostatná autonomní společnost nebo jako dceřiná společnost mateřské společnosti ESSU;

– její sídlo se musí nacházet v některém z členských států.

Pokud vnitrostátní právo obchodních společností stanoví minimální splacený kapitál pro založení společnosti způsobilé k registraci jako ESSU, musí být pro účely registrace této společnosti okamžitě splacený kapitál stanoven na 1 EUR a společnost by měla být povinna přidělit alespoň 25 % svého ročního zisku do zákonného rezervního fondu, dokud tento rezervní fond spolu s případným původně splaceným kapitálem nedosáhne minimálního kapitálu požadovaného podle daného vnitrostátního práva.

V zájmu zjednodušení by možnost zaregistrovat se jako ESSU neměla být omezena na novou kategorii „inovativních společností“ nebo jinými omezujícími faktory, protože by to způsobilo další administrativu a zbytečnou byrokratickou zátěž.

Pokud se ESSU hodlá kótovat na burze, měla by být povinna se přeměnit na akciovou společnost podle vnitrostátního práva nebo práva Unie v souladu s vnitrostátními a unijními pravidly přeměny.

3. Vytvoření korporátní formy

Vytvoření a registrace ESSU by měly být plně digitální a měly by probíhat podle zásady „pouze jednou“. Založení ESSU musí být dokončeno do 48 hodin.

Po založení by ESSU měla obdržet jednotnou digitální identitu a identifikátor společnosti, aby se zjednodušila registrace, zvýšila transparentnost a důvěra, usnadnilo ověřování totožnosti společnosti a zakročilo se proti podvodům a daňovým únikům.

Aby se usnadnilo dosažení těchto cílů, měla by Komise vytvořit a provozovat jednotný digitální registr společností na úrovni Unie pro ESSU. Tento registr by doplnil a rozšířil stávající systém propojení obchodních rejstříků (BRIS). Jednotný digitální rejstřík společností na úrovni Unie by neměl nahrazovat stávající vnitrostátní pravidla pro zakládání společností, ale měl by sloužit jako společný portál. Při registraci do digitálního registru společností na úrovni Unie si společnost musí zvolit členský stát jako místo založení, a tím i vnitrostátní právo rozhodné pro založení.

Jednotný digitální registr společností na úrovni Unie by vytvořil přímé kontaktní místo pro společnosti, které se chtějí zaregistrovat jako ESSU. Zařazení, doplnění a aktualizace by měly být spravovány tímto registrem pouze jednou a měly by být přístupné ve všech členských státech na základě vícejazyčného rozhraní a harmonizovaných identifikačních norem podle

nařízení eIDAS[1]. Registr by mohl využívat síť založenou na distribuované účetní knize (DLT) vyžadující povolení, která zaznamenává klíčové události společnosti, jako jsou registrace nebo převody akcií, s časovými razítky, které není možné pozměnit.

4. Záruky

Pravidly týkajícími se společnosti ESSU by nemělo být dotčeno individuální a kolektivní pracovní právo a pravidla o spolurozhodování zaměstnanců.

Rozhodné právo pro jednotlivé pracovní smlouvy by mělo být určeno výhradně článkem 8 nařízení (ES) č. 593/2008.

V záležitostech týkajících se spolurozhodování zaměstnanců by se rozhodné právo mělo určovat podle skutečného sídla společnosti, tj. místa sídla ústředního vedení společnosti.

V případě sporu nebo nejistoty ohledně toho, kterým vnitrostátním právem se řídí záležitosti týkající se spolurozhodování zaměstnanců, by správní rada ESSU, zástupci zaměstnanců nebo odborové organizace, kteří by měli nominační právo podle vnitrostátního práva, jehož uplatňování je sporné nebo nejisté, měli mít možnost požádat soud členského státu, v němž má společnost sídlo, aby rozhodl o rozhodném právu. Tento soud by měl mít výlučnou příslušnost k vyřízení věci.

5. Podpora volitelného přístupu upřednostňujícího dlouhodobé výsledky

Aby členské státy ochránily evropské inovativní společnosti před „likvidačními akvizicemi“ a zabránily přesunu inovací, jejichž tvorba je často podporována z evropských veřejných fondů pro výzkum, mimo Unii, měly by zavést pravidla, která umožní společnostem neodvolatelně se rozhodnout pro další systémy právní ochrany, jako jsou např.:

– oddělení hlasovacích a hospodářských práv prostřednictvím různých druhů akcií, zejména akcie dvojího druhu (dual-class shares),

– kvalifikace hlasovacích práv jako nepřevoditelných a neděditelných,

– rozdělení zisku investorům nebo držitelům hospodářských práv na základě smluvního ujednání, které je časově nebo množstevně omezeno a které může kterákoli ze stran kdykoli vypovědět,

– omezení přeshraniční přeměny na subjekty, které se rozhodly pro režim dodatečné právní ochrany, zejména v případě zablokování aktiv (asset lock),

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

společnosti, které se rozhodly pro tyto systémy dodatečné právní ochrany, by měly mít možnost uvádět ve svém názvu označení „steward-owned“ (ve správcovském vlastnictví).

Směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení, by měla být změněna tak, aby umožnila členským státům, které se rozhodly zavést vlastní vnitrostátní korporátní formu správcovského vlastnictví (steward ownership), omezit přeshraniční přeměnu takové vnitrostátní korporátní formy na korporátní formy jiných členských států, které rovněž stanoví podobné formy správcovského vlastnictví.

6. Lákání talentů

Růst produktivity, inovace a sociální začlenění musí jít ruku v ruce. ESSU by měla stanovit volitelná harmonizovaná pravidla v celé Unii o strukturování plánů zaměstnaneckého vlastnictví („ESOP“), které by byly zprostředkovány samostatným zprostředkovatelem. To nejenže umožní malým a středním podnikům, startupům a scaleupům přilákat talenty a motivovat je k dlouhodobé angažovanosti, ale také zajistí plnou a spravedlivou účast zaměstnanců na hodnotách, které pomáhají vytvářet svou prací a duševním kapitálem. Při navrhování harmonizovaných pravidel v rámci ESSU je třeba zohlednit následující zásady:

– podmínkou je, aby tyto systémy v žádném případě nenahrazovaly ani nesnižovaly běžnou základní odměnu nebo jakoukoli jinou formu příspěvků, jako jsou příspěvky na sociální zabezpečení, ale aby byly benefitem doplňujícím veškerá sociální a smluvní práva,

– transparentnost musí být klíčovou zásadou při navrhování a provádění těchto systémů,

– účast v těchto systémech musí být nediskriminační a otevřená všem zaměstnancům,

– účast v těchto systémech musí zůstat pro zaměstnance dobrovolná,

– tyto systémy musí být doprovázeny mechanismy, které chrání zaměstnance před nepřiměřenými finančními riziky.

Komise by měla po konzultaci se sociálními partnery a na základě příkladů osvědčených postupů navrhnout jednoduché, elementární a základní podpůrné vzorové dohody o podílu na zisku a pokyny pro ESSU s cílem usnadnit provádění, zlepšit informovanost o ESOP a dosáhnout sbližování systémů finanční účasti v členských státech. Vzorové dohody a pokyny by měly obsahovat informace o souvisejících finančních rizicích pro zaměstnance, uvádět možnosti převzetí podniku zaměstnanci a zvážit dopad na zaměstnance se zvláštním ohledem na rovnost žen a mužů.

7. Přilákání rizikového kapitálu

Členské státy by měly zavést harmonizované dluhové nástroje podobné kapitálovým nástrojům, které investorům umožní investovat do společností, aniž by nad ní získali kontrolní práva (např. práva na podíl na zisku, tichá společnost nebo půjčky vázané na zisk). Tyto dluhové nástroje podobné kapitálovým nástrojům by měly:

– vzniknout uzavřením smluvní dohody mezi společností a investorem o kapitálovém vkladu, taková dohoda musí specifikovat investovanou částku jistiny, obsahovat definované datum splacení a stanovit kompenzaci, která může mít podobu pevného nebo pohyblivého úroku nebo podílu na zisku,

– být podřízeny běžným dluhovým pohledávkám,

– být považovány pro regulační a účetní účely za vlastní kapitál nebo kapitál nahrazující vlastní kapitál.

S cílem zvýšit právní jistotu ve všech 27 vnitrostátních jurisdikcích vnitřního trhu a snížit překážky spojené se vstupem na trh pro investice do společností ESSU by Komise měla usnadnit vypracování vzorových stanov, akcionářských dohod a všech dalších příslušných dokumentů pro ESSU a vytvořit platformu, na níž budou tyto vzorové dokumenty k dispozici ve všech úředních jazycích Unie. .

Komise by měla jmenovat skupinu odborníků pověřenou vypracováním standardizovaných vysoce kvalitních vzorových stanov, které by odpovídaly harmonizovaným požadavkům na ESSU. V této skupině odborníků by měli být zastoupeni mimo jiné zakladatelé, investoři a odbory.

Komise by měla jmenovat další skupinu odborníků, jejímž úkolem bude vypracovat standardizované, spravedlivé a kvalitní vzorové akcionářské dohody. Tyto vzorové akcionářské dohody by měly zajistit rovnováhu mezi zájmy zakladatelů a investorů. V této skupině odborníků by měli být zastoupeni mimo jiné zakladatelé a investoři do rizikového kapitálu.

Komise by měla zřídit Společné výzkumné středisko pro evropské a srovnávací obchodní právo, které by vytvořilo volně přístupné a srovnatelné informace o právní úpravě podnikání v členských státech ve všech úředních jazycích Unie.

8. Specializované řešení sporů

V zájmu urychlení řešení sporů týkajících se ESSU by měl být zřízen alternativní specializovaný mechanismus pro řešení sporů. Účast na tomto mechanismu by měla být podmíněna souhlasem zúčastněných stran. Spory týkající se individuálního a kolektivního pracovního práva by měly být z tohoto mechanismu vyloučeny. Soudní příslušnost by v těchto případech měla být určena v souladu s články 20 až 23 nařízení (EU) č. 1215/2012.

Členské státy by dále měly zavést zvláštní senát v rámci svých vnitrostátních soudů – buď jeden senát v rámci jednoho konkrétního soudu na vnitrostátní úrovni, nebo jeden senát v rámci jednoho konkrétního soudu v každé federální entitě, a to v závislosti na daném vnitrostátním soudním systému. Tyto senáty by měly být určeny k řešení občanskoprávních sporů mezi společnostmi týkajících se korporátní formy ESSU, sporů vyplývajících z převzetí ESSU nebo podílů v ESSU nebo v souvislosti s nimi a sporů mezi společností ESSU a členy jejího vedení nebo dozorčí rady. Členské státy by měly zajistit, aby řízení před těmito senáty mohla probíhat v angličtině, pokud s tím budou zúčastněné strany souhlasit.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Evropská komise spolu s novým mandátem oznámila záměr vytvořit nový právní status pro společnosti – „28. režim“. „28. režim“ představuje legislativní techniku, při níž právně závazná pravidla přijatá na úrovni EU koexistují na území členských států s vnitrostátními předpisy. Jejich uplatňování závisí na dobrovolném rozhodnutí soukromých subjektů řídit se těmito pravidly EU. Z pohledu těchto soukromých subjektů musí být pravidla EU pro ně výhodnější než jinak platné vnitrostátní právo, jinak si je nevyberou. Tuto legislativní techniku EU již dříve využila při přijímání panevropského osobního penzijního produktu (PEPP), subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) a evropských společností (SE). Komise navrhla evropskou soukromou společnost (Societas Privata Europaea, SPE), Societas Unius Personae (SUP) a společnou evropskou právní úpravu prodeje (CESL) jako „28. režim“, ale legislativní proces nikdy nedokončila.

Využití legislativní techniky „28. režimu“ k podpoře inovativních podniků se znovu objevilo ve zprávě Enrica Letty *Much More Than a Market* (Mnohem více než jen trh), v níž autor vyzval k vytvoření „zjednodušené evropské obchodní společnosti“. Podobné odkazy lze nalézt také v různých nedávných sděleních Evropské komise a v Draghiho zprávě o *The Future of European Competitiveness* (Budoucnost evropské konkurenceschopnosti). Zpráva o legislativní iniciativě Evropského parlamentu má za cíl nastínit cestu k podobě a rámci takové korporátní formy, přičemž se konkrétně zaměřuje na to, jak by takový status mohl prospět malým a středním podnikům, startupům a scaleupům a jejich zakladatelům, kteří chtějí působit a expandovat na celém vnitřním trhu, aniž by se omezoval pouze na ně.

Evropská komise se již dříve pokoušela zavést režim soukromé evropské společnosti, ale žádný z těchto pokusů nebyl zcela úspěšný. Důvody neúspěchu spočívají v nedostatcích v jejich koncepci a chybějících zárukách pro konzultace a práva na účast pracovníků, v důsledku čehož nebylo možné dosáhnout potřebného konsenzu. K tomu, že využívání těchto pokusů čerstvě zakládanými společnostmi bylo pouze omezené, přispělo i vytváření další právní, administrativní a finanční zátěže.

Zavedení nezbytných záruk, které účinně zabrání zneužití „28. režimu“, zejména pokud jde o pravidla spolurozhodování, je nesmírně důležité a je nezbytným předpokladem úspěchu a společenského přijetí tohoto projektu.

O mnoho let později byly sice učiněny důležité kroky v oblasti harmonizace práva obchodních společností v Evropě, ale mnoho problémů, zejména pro menší a nově vznikající společnosti, zůstává nevyřešeno a současně se objevily nové ekonomické výzvy.

Zpravodaj proto doporučuje, aby se Komisí navrhovaná forma společnosti jmenovala „evropský startup a scaleup“ (European Start-Up and Scale-Up – ESSU). Namísto zavedení autonomní celoevropské korporátní formy prostřednictvím nařízení – což by vyžadovalo využít jako právního základu čl. 352 odst. 1 SFEU a hrozilo by opakování chyb z minulosti –, zpravodaj doporučuje zavést vnitrostátní korporátní formu automaticky uznávanou ve všech členských státech. To lze provést modernizací stávajících vnitrostátních korporátních forem s ručením omezeným nebo vytvořením nových vnitrostátních korporátních forem na míru. Takovéto supranacionalizace podstatných prvků jinak vnitrostátní korporátní formy lze dosáhnout prostřednictvím co nejvíce harmonizující směrnice na základě článků 50 a 114 SFEU.

Korporátní forma „evropský startup a scaleup“ (ESSU) by odstranila zátěž vytvořením zjednodušeného, digitalizovaného, srozumitelného a uživatelsky přívětivého regulačního prostředí přizpůsobeného potřebám MSP, startupů a scaleupů, přičemž by se neomezovala na novou kategorii „inovativních“ společností ani jinými omezujícími kritérii, a to s cílem vytvořit a posílit inovace v Evropě. Podmínění přístupu k této právní formě tím, že strany poskytnou potřebné důkazy, aby byly uznány jako způsobilé – například tím, že prokáží svůj „inovativní“ charakter –, by zvýšilo administrativní zátěž, s níž se potýkají zejména malé a střední podniky. Aby forma ESSU co nejlépe sloužila potřebám MSP, startupů a scaleupů, musí být společností s ručením omezeným, která není kótována na burze.

Zpravodaj navrhuje, aby se právní rámec vedle zjednodušení postupů zakládání a registrace společností zabýval různými prvky, které posílí konkurenceschopnost MSP, startupů a scaleupů, jež se rozhodnou pro novou korporátní formu. Návrh proto nastiňuje různé prvky, které by měly být zahrnuty, aby se zlepšil přístup ESSU ke kapitálu a talentovaným pracovníkům a podpořil se přístup zaměřený na dlouhodobé výsledky. Zejména startupy, které přetvářejí inovativní myšlenky do podoby produktů, jež jsou připraveny k uvedení na trh, jsou ohrožené takzvanými „likvidačními akvizicemi“, které lze jen stěží kontrolovat prostřednictvím právních předpisů o kontrole spojování podniků. Zpravodaj by proto rád prozkoumal prvky dlouhodobých, účelově zaměřených korporátních forem, pro které již existují a vznikají příklady v různých členských státech. Zejména s ohledem na „zablokování aktiv“ (asset lock) a možné problémy v souvislosti s přeshraničními přeměnami. Aby byly společnosti, které se rozhodnou pro právní režim upřednostňující dlouhodobé výsledky, i nadále atraktivní pro investory, musí být každý takový návrh doprovázen harmonizovanými pravidly EU pro dluhové nástroje podobné kapitálovým nástrojům, které investorům umožňují investovat do společností, aniž by nad nimi získali kontrolní práva (např. práva na účast na zisku, tichá společnost nebo půjčky vázané na zisk).

Úspěch jiných korporátních forem v jiných zemích (např. Delaware Inc. v USA) souvisí s efektivitou, rychlostí a mírou specializace soudního systému, který rozhoduje ve věcech týkajících se této korporátní formy. Tohoto cíle může dosáhnout mechanismus alternativního řešení sporů pro ESSU, jakož i systém zvláštních senátů specializovaných na záležitosti týkající se ESSU u soudů v členských státech. Oba mohou rozhodovat pouze občanskoprávní spory mezi podniky, spory vzniklé v souvislosti s akvizicí společností ESSU nebo podílů ve společnostech ESSU a spory mezi společností ESSU a členy její řídící struktury. Účast na těchto zvláštních formách řešení sporů je podmíněna souhlasem zúčastněných stran. U sporů týkajících se individuálního a kolektivního pracovního práva tohoto mechanismu využít nelze.

Pokud jde o záruky pro pravidla spolurozhodování, zpravodaj navrhuje kolizní řešení namísto hmotněprávních pravidel, jak tomu bylo u SE. Pravidla pro spolurozhodování se v jednotlivých členských státech významně liší. Jejich existence a význam jsou úzce spjaty se sociální strukturou ekonomiky členského státu, a proto se důrazně doporučuje, aby předpisy ESSU neměnily vnitrostátní úpravu spolurozhodování. Podle názoru zpravodaje bude lépe, pokud se respektování vnitrostátních specifik dosáhne kolizními normami harmonizujícími určení rozhodného vnitrostátního práva než harmonizovanými normami EU, které budou vždy znamenat politický kompromis s vyššími standardy spolurozhodování, jež se uplatňují v některých členských státech. V případě ESSU se proto doporučuje určit rozhodné právo pro záležitosti týkající se spolurozhodování podle místa skutečného sídla ESSU, kterým je místo sídla ústředního vedení.

Kromě toho předpisy o ESSU nemá být dotčeno individuální a kolektivní pracovní právo, rozhodné právo pro individuální pracovní smlouvy je určeno článkem 8 nařízení Řím-I.

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání návrhu zprávy obdržel podněty od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt nebo osoba
ACT | The App Association - Transparency Register: 72029513877-54
Association pour l'Unification du Droit des affaires en Europe - Transparency Register: 490631396665-19
Bundesministerium der Justiz (BMJ) - Federal Ministry of Justice
Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) - Federal Ministry of Labour and Social Affairs)
Bundesnotarkammer - Transparency Register: 74591581960-65
Bundesverband der Deutschen Volksbanken und Raiffeisenbanken - Transparency Register: 22330076571-75
Bundesverband Öffentlicher Banken Deutschlands eV- Transparency Register: 0767788931-41
Confédération des Petites et Moyennes Entreprises (CPME) - Transparency Register: 74081206759-11
Conseil International du Notariat Belge /Internationale Raad van het Belgisch Notariaat- Transparency Register: 134690012359-91
Deutsche Bank AG - Transparency Register: 271912611231-56
Deutsche Börse AG - Transparency Register: 20884001341-42
Deutsche Industrie- und Handelskammer - Transparency Register: 22400601191-42
Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB) - Transparency Register: 07595112423-87
Deutscher Sparkassen-und Giroverband - Transparency Register: 62379064909-15
Deutscher Steuerberaterverband e.V. - Transparency Register: 845551111047-04
EU Inc Petition - Transparency Register: 848536795849-82
European Commission
European Confederation of Directors' Associations (ecoDa) - Transparency Register: 37854527418-86
European Savings and Retail Banking Group - Transparency Register: 8765978796-80
European Startup Nations Alliance (ESNA)
European Trade Union Confederation - Transparency Register: 06698681039-26
France Digitale- Transparency Register: 479234015862-06
Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e.V. - Transparency Register: 6437280268-55
Global Legal Entity Identifier Foundation - Transparency Register: 660337819709-62
Hans-Böckler-Stiftung - Transparency Register: 957887652130-79
International Credit Insurance & Surety Association - Transparency Register: 924462331324-02
Leibniz Institute for Financial Research SAFE - Transparency Register: 843071031814-24
Nordic Financial Unions - Transparency Register: 4129929362-47
Oliver Coste
Österreichische Notariatskammer - Transparency Register: 6475183729-37
Permanent Representation of Austria to the European Union
Permanent Representation of Estonia to the European Union
Permanent Representation of France to the European Union
Permanent Representation of the Federal Republic of Germany to the European Union

Permanent Representation of the Kingdom of the Netherlands to the European Union
Startup Portugal
Stiftung Verantwortungseigentum e.V.- Transparency Register: 202064594750-82
Stripe, Inc.- Transparency Register: 389356530261-76
vbw - Vereinigung der Bayerischen Wirtschaft e. V. - Transparency Register: 49096067887-19

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, zpravodaj prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.